

CiU vol guanyar les eleccions al Principat per intervenir en l'acció política de l'estat

El preu de Jordi Pujol

Les travesses perfilen un escenari postelectoral en el qual CiU pot trobar-se en condicions d'haver d'optar entre mantenir la política de suport parlamentari puntual a la majoria o fer un pas més: corresponsabilitzar-se en una acció de govern. Una decisió difícil que té un preu.

Jordi Pujol i Felipe González es poden trobar cara a cara després del 6 de juny.

RAFA GIL

6 JUNY

Ho ha repetit insistentment aquestes darreres setmanes. CiU, d'entrada, no es casa amb ningú. Jordi Pujol no vol sentir parlar de pactes postelectorals fins després del 6 de juny. L'objectiu del president de la Generalitat, fins al dia esmentat, és que la seva coalició guanyi les eleccions generals al Principat. En altres paraules, arrabassar l'hegemonia que els socialistes, convocatòria rere convocatòria, mantenen a les eleccions legislatives. Acabar la situació dual que representa que CiU guanyi les autonòmiques i el PSC les generals. Les expectatives electorals, no estan allunyades d'aquesta ambició. Segons les enquestes publicades fins

ara, la coalició nacionalista podria incrementar la seva representació a les cambres espanyoles. Avui té divuit escons, per vint que tenen els socialistes catalans.

Però el segon objectiu de Pujol, és aconseguir una representació parlamentària que li permeti d'intervenir i condicionar l'acció política a nivell d'estat. Allò, que tant s'ha repetit els últims dies: "ser decisius a Madrid". El problema és com fer-ho i amb qui. Aquest és un debat que havia de dur a terme la coalició, i més concretament CDC, al llarg d'aquesta primavera, a partir del document que Pujol mateix va fer arribar als membres de l'executiva del partit. L'avançament de les eleccions decidit per González ha precipitat els esdeveniments.

En aquest document, a l'apartat titulat

"La política espanyola i l'eventualitat d'una col·laboració amb el PSOE", Pujol recordava la doctrina que ha seguit el catalanisme majoritari en relació a la política espanyola i assenyalava ja algun dels punts indispensables a l'hora de plantejar-se una participació en un govern. Recordant que el catalanisme polític majoritari ha volgut sempre estar "present" en la política espanyola, el president de CDC afirma que la finalitat del nacionalisme és "aconseguir el respecte dels drets de Catalunya com a nació en el marc espanyol". Si aquest és l'objectiu, per Pujol és "obvi" que cal ajudar a fer que aquest marc sigui "el millor possible i funcioni com més bé millor", però no sols per interès, sinó "per sentit de responsabilitat global". Pujol destaca també signifi-

cativament, que aquesta és una demanda de la societat catalana. Exposada la filosofia general, el president de la Generalitat considera negativa la imatge creada segons la qual es dona per fet que CiU pactarà després de les eleccions. Electoralment, CiU no s'ha de presentar com a "soci incondicional de ningú", afegeix.

Respecte a possibles escenaris post-electorals, Pujol opta d'entrada per continuar la fórmula de suports parlamentaris puntuals –"la millor situació en què ens podem trobar"–, i adverteix que qualsevol altre "compromís", requeriria sospesar prèviament els "avantatges" que aportaria, tant a nivell català com espanyol. La hipòtesi d'una participació en un govern, només seria "recomanable", explica Pujol en el seu document, si es produís una de les següents possibilitats: "que s'entrés en un període de refundació de l'estat", o que el partit majoritari després de les eleccions, inclogués en el seu programa una proposta "generosa" de desplegament autonòmic i "d'aplicació pràctica del fet diferencial català", i una proposta "fiable" al servei de l'economia productiva. A aquestes dues orientacions generals, Pujol situa com a "condició inexcusable per a començar a parlar" el desbloqueigament de temes "pendents", com el finançament autonòmic. En el document, si bé se centra en les relacions amb els socialistes, adverteix que les condicions expressades també serveixen per al PP, del qual prefereix no entrar a valorar "les actituds tradicionalment anticatalanistes de determinats sectors conservadors".

POST 6 DE JUNY

L'endemà del 6 de juny és, malgrat tot, el gran tema de fons de la campanya electoral. Res del que es fa o es diu aquests dies pot obviar a l'escenari futurible en el qual CiU pot tenir l'oportunitat de triar, l'oportunitat de fer, com diuen, "que les coses siguin diferents". El més difícil no és pas de decidir amb qui fer-ho. El PSOE és, a priori, el més ben situat. Primer perquè, malgrat

un anunciat descens electoral, podria mantenir la condició de partit més votat. I després, perquè malgrat les diferències, hi ha encara una possibilitat d'entesa, almenys amb els seus sectors més renovadors. Per dir-ho d'una altra manera, el PSOE és menys lluny de CiU que el PP. Els socialistes desperten menys adversions entre les diferents sensibilitats de la direcció de CIU que el PP.

Però el gran problema és el com. Per a ser "decisiva", CiU té tres possibilitats: continuar la política de suports parlamentaris puntuals –com ha anat fent fins ara–, buscar un pacte de legislatura, o fer un pacte de govern. Els rèdits que ha representat la primera fórmula han estat fins ara escassos. El mateix president de CDC, en el document de debat abans esmentat, així ho constata: "Nosaltres els hem ajudats, a ells, molt més que ells no ens han ajudat a nosaltres". De les altres dues possibilitats, la segona significa un canvi

qualitatiu important en la manera de fer del nacionalisme majoritari del Principat. És la plena corresponsabilització de CiU en una acció de govern a nivell d'estat.

Al si de la coalició conviuen diverses sensibilitats sobre aquesta qüestió. D'una banda, la concepció que entén que l'acció política de CiU a Madrid ha de ser bàsicament instrumental, amb l'objectiu doble d'aconseguir millores palpables en el nivell d'autogovern de Catalunya i evitar una política estatal gasiva per als interessos catalans. D'una altra, hi ha la concepció que CiU, des de la responsabilitat de força de govern, ha de fer una acció més compromesa a Madrid, corresponsabilitzant-se de l'acció política a nivell d'estat. Aquests dies, i malgrat que CiU no vol fer d'aquest tema l'eix central del debat electoral, ja hi ha hagut pronunciaments significatius. Miquel Roca, número u de la coalició a les llistes pel Congrés i secretari general de CDC, s'ha manifestat

contra la fórmula del pacte de legislatura. Roca prefereix o bé la política de suports parlamentaris, o bé la fórmula del pacte de govern. El pacte de legislatura és, per Roca, un "error" perquè responsabilitza igual de l'acció de govern que es duu a terme, però no aporta cap dels avantatges que implica formar-ne part. Per la seva banda, Josep Duran i Lleida, president del comitè de govern d'Unió Democràtica de Catalunya, ha manifestat sovint aquests darrers dies que veu "difícil" un pacte de govern, especialment per la manca de disposició del PSOE i del PP, i per la incompatibilitat de les seves polítiques amb les que proposa CiU. Per Duran i Lleida, la millor fórmula seria de participar en la governabilitat, però des de fora l'executiu. Mentrestant, Pujol opta per no prendre posició per cap de les possibles fórmules, a l'espera de resultats, avui incerts encara, i per a evitar "d'anticipiar debats".

PACTAR A PARTIR DELS PROGRAMES

On sí que coincideixen totes les sensibilitats de la coalició és a condicionar tot acord als

Josep Duran i Lleida veu "difícil" un pacte de govern a Madrid.

D. UMBERT

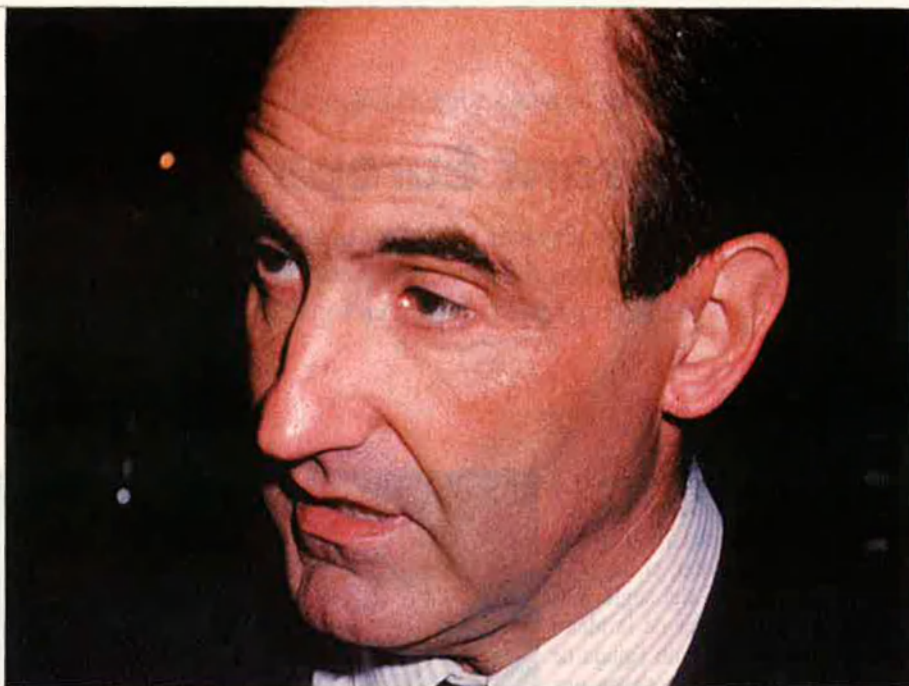
programes. Només sobre aquesta base, la de les propostes programàtiques, es podrà negociar. S'ha dit i tot des de CiU que l'objectiu és que el pròxim govern que surti de les eleccions del 6 de juny governi amb el programa convergent.

El preu de Pujol comença a ser conegut. D'entrada, ja fa temps que anuncia que sense un canvi de política autonòmica i un canvi de política econòmica no hi ha col·laboració possible. Roca va advertir fa pocs dies que "ni el programa econòmic del PSOE ni el del PP no ens serveix". El número u de la llista de CiU va demanar una "rectificació profunda" de l'orientació econòmica i va assenyalar els punts que en aquest terreny, reclama CiU: suport a l'economia productiva, la competitivitat com a objectiu, la dimensió europea com a repte, un millor tracte a les petites empreses i una política de moderació dels tipus d'interès.

DEU PUNTS CLAU

En l'àmbit de la política autonòmica, CiU planteja també tot un seguit de punts per a avançar cap al reconeixement real de la plurinacionalitat de l'estat. Alguns d'aquests punts ja foren exposats pel senador de CiU Joaquim Ferrer en l'últim debat sobre l'estat de les autonomies a la cambra alta espanyola. Són deu, i es consideren "bàsics" a l'hora de plantejar una hipotètica negociació per a formar govern després del 6 de juny.

El primer, de caràcter general, reclama de poder exercir el dret a l'autonomia de forma "permanent". És a dir, que l'autogovern no és una cosa estàtica ni tancada, sinó que en cada moment ha de poder formular les seves aspiracions. En segon lloc, CiU reclama "corregir" els criteris seguits en l'elaboració de lleis de bases, per a evitar que continuïn retallant aspectes competencials de l'Estatut. El tercer torna a ser de caràcter general, i insta a "profunditzar" el reconeixement general del caràcter plurilingüe i pluricultural de l'estat espanyol, "evitant qualsevol iniciativa que signifiqui un marginació d'aquesta realitat". El quart, demana la remodelació dels organismes generals de l'estat. Aquesta remodelació exigeix, segons CiU, la supressió del Ministeri de Cultura, com sigui que la cultura és una competència exclusiva de totes les comunitats autònomes, i també equival a assumir les comunitats autònomes de l'anomenada administració perifèrica de l'estat, "per a evitar la duplicitat de serveis". El cinquè punt, demana la supressió dels go-

Miquel Roca és el cap de llista de CiU a les properes eleccions generals.

ARXIU

vernadors civils, qualificats de "figures polítiques pròpies de l'anterior model de l'estat". El sisè punt commina l'aplicació del sistema de corresponsabilitat fiscal com a model de finançament autonòmic, sense concretar percentatges, però en la línia de l'acord adoptat el 20 de gener del 1992. El setè, reclama el retorn del valor exclusiu a aquelles competències que així figuren en l'Estatut i que després s'han vist modificades "unilateralment" per circumstàncies diverses. El vuitè, reclama la reforma de la Constitució per "adequar completament" el Senat a l'estat de les autonomies, seguint la línia iniciada amb la reforma del reglament del Senat, que permet d'incorporar als debats els governs de les comunitats autònomes i preveu la utilització de les llengües oficials. El novè i penúltim punt, sol·licita incorporar a la representació de l'estat espanyol a la Comunitat Europea la seva diversitat cultural i lingüística, perquè no es repeteixin "tristos episodis" com el del programa Lingua, que no va incloure el català. A més, CiU demana també que l'aplicació d'aquelles matèries que siguin competència exclusiva de l'estat —relacions internacionals, comerç exterior— sigui consultada amb les comunitats autònomes en el cas que la seva aplicació afecti competències autonòmiques, com agricultura, turisme, indústria, pesca, etc. Finalment, en desè lloc, que l'estat informi correctament en els seves realitzacions i actuacions del caràcter plurinacional, que el configura. CiU insisteix a dir que les mesures que

proposa no afecten solament Catalunya, ans van dirigides a la globalitat de l'estat de les autonomies, i que per tant la validesa de les seves propostes fa que siguin aplicables per un govern.

ELS OBJECTIUS D'UNIÓ

En la mateixa línia de presentar un programa de govern, Unió Democràtica de Catalunya va proposar també, com a aportació pròpia a la coalició, els seus "Objectius de la futura acció de govern", un títol significatiu de l'orientació que CiU vol donar a la seva campanya electoral. Coincidint bàsicament en tots els punts, especialment en la necessitat de fer "nous passos de cara al reconeixement efectiu de la plurinacionalitat de l'estat" i en el foment de l'economia productiva, Unió posa l'accent en la regeneració de la política. Així, entre els vuit eixos bàsics presentats, els democristians proposen que una futura acció de govern a nivell d'estat ha de perseguir la "recuperació de la indissolubilitat que ha d'existir entre els valors ètics i la política", la "revitalització del sistema democràtic", mitjançant, entre altres mesures, la reforma del sistema electoral, "que permeti afrontar una major participació de la ciutadania en les llistes electorals". Altres punts en els quals posa l'accent Unió són la protecció de la família, amb el traspàs a les autonomies de les competències correlatives i els recursos per a exercir-les, i la tutela del medi natural.

Pere Martí